Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Arkivsak:	26/460
Møtedato/tid:	09.11.2026 kl. 09:00 13:00
Møtested:	Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Jorunn Sund på telefon 959 85 828, eller e-post: jorunn.sund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer 02.11.2026

Olav Moe (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Jorunn Sund
førstekonsulent
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
26/26	Revisors uavhengighetserklæring
27/26	Forenklet etterlevelseskontroll 2026 - risiko- og vesentlighetsvurdering
28/26	Revisjonsstrategi
29/26	Årsplan 2027
30/26	Referater
31/26	Innspill til kontrollutvalget
32/26	Besøk ved familiesentralen, sykehjemmet og hjemmesykepleien den 07.12.2026
33/26	Godkjenning av møteprotokoll

Uavhengighet Snåsa kommune 2026 - LP

Dokumentet er signert digitalt av følgende undertegnere:

- LINDA PETTERSEN, signert 03.06.2026 med ID-Porten: BankID

Det signerte dokumentet innholder
• En forside med informasjon om signaturene
• Alle originaldokumenter med signaturer på hver side
• Digitale signaturer

Dokumentet er forseglet av Posten Norge
Signeringen er gjort med digital signering levert av Posten Norge AS. Posten garanterer for autentisiteten og forseglingen av dette dokumentet.

Slik ser du at signaturene er gyldig
Hvis du åpner dette dokumentet i Adobe Reader, skal det stå øverst at dokumentet er sertifisert av Posten Norge AS. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke er endret etter signering.

Revisjon Midt-Norge
Bidrar til forbedring

Til kontrollutvalget i Snåsa kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet for Snåsa kommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha god vandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Revisjon Midt-Norge SA har et kvalitetsstyringssystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetsstyring i revisjonsforetak (ISQM 1). Som en del av vår kvalitetsstyring vurderer vi risikoen for manglende etterlevelse av uavhengighetsreglene og andre relevante etiske krav. Risikovurderingen er grunnlag for utforming av retningslinjer og rutiner for å håndtere slike risikoer. Som en del av kvalitetsstyringssystemet innhenter vi årlig en dokumentert bekreftelse på etterlevelse av uavhengighetskrav fra alle ansatte og annet personale.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnende har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Revisjon Midt-Norge SA utfører revisjon og er organisert som et samvirkeforetak.

Dokumentet er signert digitalt av:
• LINDA PETTERSEN, 03.06.2026
Forseglet av
Posten Norge

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av.
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Snåsa kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Snåsa kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Snåsa kommune.

Namsos, 3. juni 2026

Revisjon Midt-Norge SA

Linda Pettersen
Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet er signert digitalt av:
- LINDA PETTERSEN, 03.06.2026

Forseglet av
Posten Norge

Forenklet etterlevelseskontroll 2026 - risiko- og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Snåsa kommune	09.11.2026	27/26

Saksbehandler Jorunn Sund
Arkivkode FE-216
Arkivsaknr 26/14 - 3

Forslag til vedtak
Kontrollutvalget tar revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger for forenklet etterlevelseskontroll 2026 til orientering.

Saksopplysninger
Revisor skal i henhold til kommuneloven § 24-9 gjennomføre en forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen og skal senest 30. juni gi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget om resultatet av kontrollen (med kopi til kommunedirektøren).

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll, er innenfor en begrenset ressursramme å forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.
Revisors etterlevelseskontroll skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV), som skal legges fram for kontrollutvalget.

Vurdering
Revisor vil presentere sine risiko- og vesentlighetsvurderinger direkte i møtet.
Kontrollutvalgets sekretariat viser til revisors orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering

Revisjonsstrategi

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Snåsa kommune	09.11.2026	28/26

Saksbehandler Jorunn Sund
Arkivkode FE-216
Arkivsaknr 26/14 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse om revisjonsstrategi for 2026 til orientering

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. (Kommuneloven § 23-2), samt holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet (forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3).
Revisor skal hvert år utarbeide en strategi og plan for revisjonsoppdraget med utgangspunkt i risiko og vesentlighetsvurderinger. Formålet med strategien er primært å avdekke risiko for feilrapportering og å definere hvilke revisjonshandlinger som må gjennomføres for å skrive en revisjonsberetning innen 15. april.

Kontrollutvalgets sekretariat har bedt oppdragsansvarlig revisor om å orientere om planleggingen av revisjonsarbeidet for 2026 og den løpende revisjonen så langt i året. Kontrollutvalget vil på denne måten både ha mulighet til å følge opp det arbeidet som gjøres, forsikre seg om at revisjonen fungerer på en betryggende måte og gi innspill til revisor i videre arbeid.

Vurdering
Kontrollutvalgets sekretariat viser til revisors orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Årsplan 2027

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Snåsa kommune	09.11.2026	29/26

Saksbehandler Jorunn Sund
Arkivkode FE-033
TI-&14
Arkivsaknr 24/71 - 6

Forslag til vedtak

1. Årsplan for 2027 godkjennes.
2. Kontrollutvalget vedtar følgende møtedatoer for 2027:

- fredag 04.02.2027
- fredag 29.04.2027
- fredag 10.06.2027
- fredag 23.09.2027
- fredag 11.11.2027

Møtene starter kl. 09:00, og gjennomføres fortrinnsvis på møterom i kommunehuset.
Årsplanen oversendes kommunestyret med følgende innstilling:
Kommunestyret tar kontrollutvalgets års- og møteplan 2027 til orientering

Vedlegg
Kontrollutvalgets årsplan 2027

Saksopplysninger
Kontrollutvalgets medlemmer må ta stilling til hvordan de ønsker å gjøre kontrollarbeidet for kommunestyret. For å systematisere og målrette kontrollutvalgets arbeid, så har sekretariatet utarbeidet en årsplan som viser hvilken strategi kontrollutvalget har for gjennomføringen. Hensikten med årsplanen er å synliggjøre overfor kommunestyret og administrasjonen hvordan kontrollutvalget planlegger å utføre arbeidet.
Forventningsavklaring og rolleforståelse er viktig for en god samhandling mellom aktørene. Årsplanen inneholder en plan med møtetidspunkt. Kontrollutvalget har en ramme på 5 ordinære møter i året. Utvalget må ta stilling møtedager og møtetidspunkt. Sekretariatet har foreslått 3 møter i første halvår, og 2 i andre halvår.
I årsplanen er det lagt opp til 1. virksomhetsbesøk, eller til å invitere en virksomhet til kontrollutvalgets møte. Kontrollutvalget bestemmer selv hvilke virksomheter de vil besøke/invitere.
Utover de planlagte aktivitetene, gjør kontrollutvalget løpende vurderinger av behovet for orienteringer, behandling av henvendelser og lignende.

Kontrollutvalget kan gjøre endringer i møteplanen i møtet.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Kontrollutvalgets årsplan 2027

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse 1

Innledning 2

1. Kontrollutvalgets virksomhet 3

1.1 Møter i kontrollutvalget 3
1.2 Budsjett for kontrollarbeidet 3
1.3 Opplæring og faglig samarbeid 3
1.4 Kontrollutvalgets sekretariat 3
1.5 Revisjonen 3

2. Kontrollutvalgets planlagte aktivitet 4

2.1 Regnskapsrevisjon 4
2.2 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller 4

3. Andre aktitviteter 5

3.1. Generell kontroll 5
3.2. Henvendelser 5
3.3. Oppfølging av vedtak 5
3.4. Oppfølging av eierskap 5
3.5. Virksomhetsbesøk 5
3.6. Samordning av kommunal egenkontroll og statlige tilsyn 5

4. Samarbeidet med kommunestyret 6

5. Kontrollutvalgets møteplan for 2027 6

Møteplan og konferanser/samlinger 7

Innledning

Kommunene er samfunnets viktigste velferdsprodusenter og forvalter betydelige ressurser på vegne av innbyggerne. Omfanget av og bredden i den kommunale tjenesteproduksjonen medfører behov for utstrakt styring og kontroll. Egenkontrollen er et viktig element i det lokale folkestyret, og skal bidra til å styrke allmenhetens tillit til forvaltningen i tillegg til å bidra til at kommunen når de mål som er satt.

Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på kommunestyrets vegne. Arbeidet styres av kommuneloven samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner.

God dialog og informasjonsutveksling er sentralt for å lykkes med samspillet mellom kommunestyret og kontrollutvalget. Kontrollutvalget ønsker med dette å legge til rette for god og åpen dialog som skaper en gjensidig forståelse for gjennomføringen av oppgavene. Det er også viktig å tydeliggjøre den klare ansvars- og oppgavefordelingen mellom kontrollutvalget, sekretariatet, administrasjonen og revisjonen.

Kontrollutvalgets oppgaver er omfattende, og knytter seg både til kontroll med den kommunale forvaltningen, revisjonens arbeid og kommunale selskap. Dette innebærer å iverksette forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser i kommunen, samt påse at kommunens regnskap blir betryggende revidert.

En årsplan er derfor et av kontrollutvalgets viktigste styringsdokumenter for å planlegge en god og riktig egenkontroll, som er tilpasset kontrollutvalgets ressurser.

1. Kontrollutvalgets virksomhet

1.1 Møter i kontrollutvalget

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Møtene vil være lukket i saker/orienteringer der lov- og regelverk hjemler taushetsplikt og lukket dør.

Kommunens ordfører og revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Kommunedirektøren har ikke møte- eller talerett, men blir innkalt for å orientere utvalget ved behov.

Kontrollutvalget skal ha 5 møter i 2027, se kontrollutvalgets møteplan for 2027 i kapittel 5.

Kontrollutvalgets reglement sier at møter kan holdes som fjernmøter, i spesielle tilfeller.

1.2 Budsjett for kontrollarbeidet

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. I forslaget ligger rammen for kontrollutvalgets virksomhet, revisjonens virksomhet og sekretariatets virksomhet. Det er bare kommunestyret som kan gjøre endringer i rammene for kontrollutvalgets arbeid.

For at forslaget vil foreligge tidsnok til at kommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter, så behandler kontrollutvalget denne saken i sitt første møte etter sommeren.

1.3 Opplæring og faglig samarbeid

For å sikre at utvalget får en god rolleforståelse og innsikt i oppgaven, kan kontrollutvalget delta på ulike kurs, konferanser og samlinger.

1.4 Kontrollutvalgets sekretariat

Sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget er uavhengig av kommunens administrasjon.

Kommunen er eier i Konsek Trøndelag IKS og får sine sekretariatstjenester derfra. Tjenesten inkluderer møtevirksomhet, reisetid og saksforberedelser samt koordinering ved statlig tilsyn.

1.5 Revisjonen

Revisjonen er uavhengig av kommunens administrasjon.

Kommunen er eier i revisjon Midt-Norge SA, som leverer regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser.

2. Kontrollutvalgets planlagte aktivitet

2.1 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av loven, god kommunal revisjonsskikk og engasjementsbrevet fra kommunens revisor.

Kontrollutvalget skal uttale seg om kommunestyret kan godkjenne kommunens årsregnskap, og årsberetning. Uttalelsen bygger på kommunens årsregnskap, årsmelding og revisjonsberetningen, og eventuelle nummererte brev. Den skal følge behandlingen av årsregnskapet i formannskapet og kommunestyret.

Kommunens revisor skriver nummerte brev for å gjøre kontrollutvalget oppmerksom på spesielle forhold. Kontrollutvalget ser til at dette blir fulgt opp.

2.2 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon av kommunens administrasjon og av selskapene som kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Kontrollutvalget skal også påse at det gjennomføres eierskapskontroller i selskaper som kommunen har eierinteresser i. Det innebærer å kontrollere om den som utøver eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

I 2024 vedtok kommunestyret en plan for forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.
I 2026 vil kontrollutvalget bestille forvaltningsrevisjon og/eller selskapskontroll i henhold til planen.

Kontrollutvalget innstiller til kommunestyret hvordan anbefalingene i rapporten bør følges opp. Utvalget vil se til at administrasjonen setter i verk vedtak som er fattet av kommunestyret etter forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

3. Andre aktitviteter

3.1. Generell kontroll

Kontrollutvalget fører kontroll med forvaltningen, dvs kommunedirektøren og administrasjonen, på vegne av kommunestyret. Kommunestyret kan bestille saker og prosjekter som det ønsker at kontrollutvalget skal følge spesielt opp.

Den generelle kontrollen med forvaltningen gjøres oftest ved orienteringer fra kommunedirektøren. Behovet for slike orienteringer vurderes fortløpende.

3.2. Henvendelser

Kontrollutvalget kan ta imot henvendelser fra publikum og avgjør selv om den enkelte henvendelsen er relevant. Kontrollutvalget tar stilling til hvordan henvendelsen skal følges opp.

Kontrollutvalget er ikke et klageorgan. Det har ikke avgjørelsesmyndighet i enkeltsaker.

3.3. Oppfølging av vedtak

Kontrollutvalget vil følge opp kommunestyrets vedtak som er resultatet av kontrollutvalgets arbeid.

3.4. Oppfølging av eierskap

Kontrollutvalget vil gjennom året jobbe med å få en bedre oversikt over hvordan kommunen ivaretar sitt ansvar som eier i ulike selskap.

3.5. Virksomhetsbesøk

For å bli bedre kjent med kommunen og kommunens selskaper kan utvalget besøke ulike kommunale virksomheter. Utvalget kan også besøke kommunale foretak og selskap. Besøkene skal også bidra til at kontrollutvalget blir kjent for ansatte.

3.6. Samordning av kommunal egenkontroll og statlige tilsyn

Forvaltningsrevisjoner og statlige tilsyn skal ses i sammenheng. Begge deler har et formål om å bidra til læring og forbedring. Sekretariatet kan legge fram tilsynsrapporter fra Statsforvalteren og andre statlige tilsynsorganer.

4. Samarbeidet med kommunestyret

Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på kommunestyrets vegne. I saker som krever beslutning innstiller kontrollutvalget til kommunestyret.

Kontrollutvalget rapporterer om sin aktivitet direkte til kommunestyret, og det gjøres i hovedsak slik:

- Forvaltningsrevisjonsrapporter og rapporter etter eierskapskontroller oversendes fortløpende.
- Årsrapporten gjenspeiler kontrollutvalgets samlede aktiviteter. Rapporten for 2026 behandles i januar i 2027, og oversendes deretter til kommunestyret.
- Årsplan for 2027 sendes kommunestyret til orientering slik at kommunestyret er kjent med hvordan kontrollutvalget planlegger å gjennomføre sin aktivitet.
- Viktige saker og forespørsler oversendes fortløpende.
- Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Lederen kan overlate møte- og taleretten til et av de andre medlemmene i kontrollutvalget.
- Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette å informere om kontrollarbeidet, blant annet gjennom hjemmesiden til sekretariatet – www.konsek.no. Her er saksdokumentene lett tilgjengelige.

5. Kontrollutvalgets møteplan for 2027

Den vedlagte møteplanen gir en oversikt over behandlingen av faste saker.

Kontrollutvalget kan endre planen ved behov.

Møteplan for kontrollutvalget 2027

Aktiviteter		**04.02.**	**29.04.**	**10.06.**	**23.09.**	**11.11.**
Påse betryggende revidering	Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring				x	
	Revisjonsstrategi 2027				x	
	Plan for forenklet etterlevelseskontroll (ROV) 2027				X	
	Årsoppgjørsnotat 2026			x		
	Forenklet etterlevelseskontroll 2026 - rapportering			x		
Årsmelding/årsregnskap kommunen	Årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning - Kontrollutvalgets uttalelse			x		
Aktiviteter i kontrollutvalget	Bestille forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll					x
	Årsmelding fra kontrollutvalget	X				
	Budsjettkontroll				x	
	Budsjett for kontrollutvalget				x	
	Årsplan for kontrollutvalget					X
	Virksomhetsbesøk (planlegging og gjennomføring)		x			x
	Tertialrapportering	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
	Orientering fra kommunedirektør	x	X	x	x	X
	Statlige tilsyn	x	X	x	x	x
	Oppfølging av rapporter	x	X	x	x	x
Opplæring	Godkjenning av protokoll	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)

Konferanser/samlinger

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2027: *02. – 03. februar* - FKTs fagkonferanse 2027: *08. - 09. juni*

Konseks samling for kontrollutvalg: sted og dato ikke avklart *Digital deltakelse vil også være mulig.*

Kontrollutvalgslederskolen del 1: 19.november (digitalt, åpen for alle i kontrollutvalget)

Referater

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Snåsa kommune	09.11.2026	30/26

Saksbehandler Jorunn Sund
Arkivkode FE-033
TI-&17
Arkivsaknr 26/460 - 2

Forslag til vedtak
Referatene tas til orientering.

Vedlegg
Ny rapport foreslår endringer i innsigelsessystemet
Nå har vi øvd
Program - egenkontrollens dag 4. november
Rapport - Barnevernet burde fanget opp kriminelle barn tidligere
Finnes ikke noe generelt krav om at den som fotograferes må samtykke
Høy terskel for å jage fylkets fremste folkevalgte tilbake til vervet
KS-advokaten fraråder politiker å følge kjennelse
Kvitsøy må vise fram tekstmeldinger
Mye kan tale for at vi trenger mer presise nasjonale regler

Ny rapport foreslår endringer i innsigelsessystemet

KS 22.09.2026

Dagens system for innsigelser i arealplanlegging fungerer ikke godt nok. Det er komplisert, og det nasjonale rammeverket er for lite koordinert, viser en ny rapport utarbeidet av Asplan Viak og DLA Piper på oppdrag fra KS.

Rapporten et «Velfungerende system for innsigelser» har undersøkt hvorfor innsigelser oppstår. Tidligere utredninger har beskrevet hvordan innsigelser håndteres, men denne rapporten ser på de underliggende årsakene.

Innsigelsessystemet er et viktig demokratisk verktøy, men det trengs tiltak slik at ordningen blir det den er ment å være. Derfor er vi svært glade for at denne rapporten foreslår konkrete tiltak for forbedring, og at tiltakene samsvarer godt med det våre medlemmer har påpekt som utfordringer, sier styreleder i KS Gunn Marit Helgesen.

Foreslår tiltak

Rapporten foreslår tiltak innenfor tre hovedområder for å forbedre systemet. For det første må bruken av innsigelser strammes inn til sitt egentlige formål. Gråsoneinnsigelsene må reduseres, og tekniske innsigelser må fjernes helt. For det andre trengs det forenklinger og bedre nasjonal koordinering. Antallet styringssignaler og veiledere må reduseres for å gjøre systemet mer oversiktlig.

Til sist konkluderer rapporten med at det er nødvendig med regelverksendringer. Selv om innsigelsessystemet har en viktig demokratisk verdi, er utfordringene for store til å kunne løses med justeringer i praksis alene. Det kreves grunnleggende systemendringer.

Vi ser frem til et samarbeid med kommunal- og distriktsdepartementet om oppfølging av rapporten. Vi er alle tjent med å verne om den demokratiske verdien av instituttet, få ned saksbehandlingstid og samarbeide om en ryddesjau, sier Helgesen.

Systemutfordringer

Rapporten identifiserer viktige systemutfordringer. Blant annet brukes innsigelser til langt mer enn det som er hovedformålet. Det nasjonale rammeverket er for omfattende, med blant annet 16 ulike tematiske veiledere som ikke er godt nok samordnet.

Videre skjer endringer i rammeverket løpende og usystematisk. Dette skaper et stort rom for skjønn og fører til ulik praksis nasjonalt. Rapporten avdekker også et stort sprik mellom forventningene til dialog i planprosessene og de ressursene kommunene har til rådighet.

I rapporten blir innsigelser delt inn i tre kategorier. «Klare innsigelser» er saker der kommunen bevisst utfordrer nasjonal politikk. Dette anses som en demokratisk kvalitet ved systemet. «Gråsoneinnsigelser» er saker preget av skjønn, der det er vanskelig for kommunene å forutse interessekonflikten. Den siste kategorien er «tekniske innsigelser», som handler om rene feil eller mangler i planforslaget.

Les rapporten: Velfungerende system for innsigelser

Nå har vi øvd!

Statsforvalteren i Trøndelag 29.09.2026

Trønderske kommuner har gjennomført den nasjonale øvelsen «Norge Øver». Det er en diskusjonsøvelse som skal gi alle kommunene anledning til å reflektere over hva kommunens rolle og ansvar og utfordringer vil være, om Norge rammes av krig.

«Norge øver» er en diskusjonsøvelse med lokal, fysisk samling og felles digital øvingsledelse. Den ble gjennomført over tre dager i Trøndelag, 22. 24. og 29.september. Øvelsen er utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Statsforvalteren ledet øvelsen via Teams, med felles innledninger og diskusjonsøkter der kommunene drøftet utfordringene ut fra lokale forhold. Temascenarioene som ble øvd i Trøndelag i år var “Helse og omsorg” og “Desinformasjon”.

Bredt sammensatt

Kommunenes kriseledelser øvde sammen med et bredt utvalg av lokale aktører. Deltakelsen varierte mellom kommunene og omfattet blant annet politisk ledelse og administrasjon, kommunale beredskapsråd, politi, brann og redning, Heimevernet, Røde Kors og sanitetsforeninger. Psykososiale kriseteam, frivilligsentraler, videregående skole, energiselskap og næringsforening var i enkelte kommuner også representert. Dette la til rette for å diskutere kommunens utfordringer sammen med aktører som kan bidra i håndteringen av en krise.

Desinformasjon

-Vi samlet i dag alle ressurser i kriseledelse og beredskapsråd og ser at diskusjoner rundt desinformasjon er svært nyttig og til dels lite ivaretatt i planverk. Her legger vi vekt på at det vil være svært nyttig å unngå nyhetsvakuum fra kommunen, men heller informere også når det ikke er noe nytt, sier Anders Jystad, kommunalsjef Helse og beredskap i Orkland kommune.

Lokale diskusjoner

Et regionalt panel med representanter fra politiet, Heimevernet, Sivilforsvaret, Røde Kors, Helse-Midt og fylkeslegen var tilgjengelig underveis. Hver kommune hadde sitt eget digitale grupperom, hvor panelet kunne komme inn ved behov for spørsmål og faglige avklaringer. Slik fikk kommunene ha lokale diskusjoner og tilgang til regional fagkompetanse.

Kommunens kriseledelse var samlet og møtte Statsforvalteren og andre relevante aktører digitalt (Foto: Kristoffer Bauck /Statsforvalteren i Trøndelag)

Diskusjonene tok for seg økt press på helse- og omsorgstjenestene i en krigssituasjon og hvordan desinformasjon kan utfordre kommunene og innbyggerne. Kommunene trekker fram særlig scenarioene i øvelsen som svært gode.
-Det er viktig å bli enda bedre kjent med og øve sammen med samvirkeaktørene, slik at ressursene finner hverandre. Under øvelsen fikk vi muligheten til å identifisere forbedringspunkter i planverket vårt, sier Magni Stølen, HR- og beredskapsrådgiver Midtre Gauldal Kommune.

Egenkontrollens dag 2026

Program

09.00-10.00 Registrering, mat og mingling

Kommuner i krise og konflikt

10.00-10.45 Kommunenes plass i en urolig verden
Harald Stanghelle

Pause

11.15-12.00 Fra frontlinjen til kommunehuset: lærdommen fra Ukraina
Elita Cakule, KS

Pause

Eierstyring

12.15-13.00 Hva er de vanligste problemene i kommunenes eierstyring?
Ved Sunniva Tusvik Sæter, Revisjon Midt-Norge

Hvorfor er kommunens selskaper så vanskelige å styre?
Ved Unn-Elisabeth Tronstad Kristiansen, Inderøy kommune

Lunsj

14.00-15.45 Hvilken rolle har kommuneadministrasjonen i eierstyringen?
Bjørn Kalmar Aasland, Verdal kommune

Hvordan kan kontrollutvalget sikre forsvarlig kontroll av selskapene?
Dag Henrik Sandbakken, Tynset kontrollutvalg

Kommuneansatte i styret – problemer med eierstyringen?
Torbjørn Brandt, Konsek Trøndelag

Praktisk informasjon

Dato:	4. november 2026
Sted:	Scandic Hell Hotell v/Værnes flyplass/ digital deltakelse
Pris:	Kr 2 000, bindende påmelding fra 4. oktober
Adkomst:	Hotellet ligger 10 minutters gange fra Værnes flyplass.
	Buss 70 fra Trondheim stopper rett utenfor hotellet.
	Gode parkeringsmuligheter utenfor hotellet og på Værnes flyplass

Vi tar forbehold om endringer i programmet

Innledere

Sunniva Tusvik Sæter, forvaltningsrevisor, Revisjon Midt-Norge. Hun har gjennomført en rekke eierskapskontroller og forvaltningsrevisjoner i kommunalt eide selskaper i Revisjon Midt-Norges eierkommuner.

Unn-Elisabeth Tronstad Kristiansen, ordfører, Inderøy kommune. Hun har mastergrad både i spesialpedagogikk og i offentlig administrasjon og ledelse. Før hun ble heltidspolitiker arbeidet hun som sektorleder for forebygging i Steinkjer kommune.

Bjørn Kalmar Aasland, kommunedirektør, Verdal kommune. Aasland har vært kommunedirektør siden 2021. Før den tid har han blant annet ledererfaring fra offentlig eide selskaper, som Steinkjerbygg AS og REKO AS.

Dag Henrik Sandbakken, varamedlem i Tynset kontrollutvalg. Han har tidligere vært ordfører i Tynset kommune, statssekretær under tre statsråder og avsluttet yrkeskarrieren som fagsjef for KS' folkevalgtprogram.

Torbjørn Brandt er jurist og seniorrådgiver i Konsek. Han har vært ansatt her siden 2014 og har vært rådgiver for mange av kontrollutvalgene. Han har bred erfaring med offentligrettslige spørsmål.

Harald Stanghelle er forfatter og journalist. Han har en lang karriere i norsk presse, bl.a. som sjefredaktør i Dagbladet og politisk redaktør i Aftenposten. Han har i mange år vært en profilert debattant og meningsbærer om politikk og samfunnsspørsmål.

Elita Cakule, fagsjef for internasjonale prosjekter, KS. Bakgrunn fra journalistikk, internasjonalt arbeid og kommunesamarbeid. Lang erfaring med prosjektarbeid for å styrke lokaldemokrati, godt styresett og institusjonell kapasitet gjennom internasjonale partnerskap. Også erfaring fra prosjekter i EU-land og Ukraina

Rapport - Barnevernet burde fanget opp kriminelle barn tidligere

Kommunal Rapport 17.09.2026

Oslo kommune har gransket 50.000 sider i barnevernsmapper for å avdekke feil hos barnevernet. Flere kriminelle barn kunne vært stoppet tidligere, ifølge rapporten.

Byrådsleder Eirik Lae Solberg sier det er hjerteskjærende å lese at det tok så lang tid fra bekymringsmeldingen kom inn til tiltak ble satt i gang.

41 barn endte opp med å begå alvorlig kriminalitet, ifølge rapporten, som Aftenposten har fått.
Barna var i snitt ni år da den første bekymringsmeldingen kom, og det kom nær 1300 bekymringsmeldinger om de 41 barna.

– Det er hjerteskjærende å lese at det tok så lang tid fra bekymringsmeldingen kom inn til tiltak ble satt i gang. Vi har dessverre sett flere eksempler på det. Nå jobber vi for at hjelpen kommer raskere enn før, og for å komme tidligere inn og snu utviklingen har vi blant annet innført én-til-én-oppfølging, sier byrådsleder Eirik Lae Solberg (H).

Rapporten viser at tiltakene som ble iverksatt, var lite intensive fra starten og sjelden ble styrket. De fleste av barna er gutter med minoritetsbakgrunn.

Enhetsleder Jane Bechmann Dahl for Felles enhet for forebygging i Oslo politidistrikt mener det er behov for bedre tiltak for den lille gruppen barn som begår mye og alvorlig kriminalitet. Hun mener det i dag finnes et «vakuum» mellom dagens barnevernstiltak og fengsel, som er den mest inngripende straffereaksjonen.

– For enkelte av disse er det nødvendig med rammer som gjør at de ikke kan rømme. Det hjelper ikke å låse dem inne i 14 dager. Det er ikke nok tid til å skape tryggheten og stabiliteten som kreves, eller til å komme i posisjon til å hjelpe.

Les rapporten "Barn som begår kriminalitet" **her**

Finnes ikke noe generelt krav om at den som fotograferes må samtykke

Kommunal rapport 03.09.2026 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan hvem som helst filme fra et folkemøte og bruke materialet i en dokumentarfilm?

SPØRSMÅL: Som kommuneadministrasjon kan vi delta på og holde åpne møter om aktuell tematikk som f.eks. vindkraft, utbygginger, skolenedleggelser osv. Vi er vant med at media er til stede, og at disse jobber etter Vær varsom-plakaten med tanke på hva som refereres, sitatsjekk med de aktuelle osv. Noen ganger er møtet strømmet direkte – og da er man kjent med det når møtet starter – og lytterne/seerne får presentert møtet og debatten i en helhet, ikke utsagn og bruddstykker satt sammen i ettertid.

Jeg har nå opplevd en situasjon hvor et folkemøte ble filmet av en som ikke presenterte seg innledningsvis, men som ved møtets slutt ble bedt om å redegjøre for hva/hvorfor han filmet. Han svarte at han var filmskaper og laget en dokumentar om temaet, og ettersom det var et åpent møte, kunne han da filme og bruke innholdet som han ville i denne dokumentaren – altså også slik at de menneskene som ytret seg i møtet, kunne bli brukt i filmen uten å få noe sitatsjekk eller varsel av noe slag.

Er det noe regelverk som rammer inn en slik bruk av filmmateriale i et åpent møte? Eller kan det brukes fritt av en filmskaper i ettertid?

SVAR: Dette spørsmålet åpner flere dører inn til ulike typer rettslige problemstillinger, i første rekke forholdet mellom personvern og rett til å gi allmennheten innsyn i politiske prosesser og politisk debatt. Jeg forstår det slik at dette var et åpent folkemøte, og ikke en del av den kommunale saksbehandlingen, og det fremgår ikke at kommunen sto som arrangør.

Kommunelovens regler om at møter som inngår som en del av folkevalgtes saksbehandling skal være åpne, gjelder i så fall ikke, og dermed heller ikke bestemmelsen i kommuneloven § 11–6 om at det skal gis «tillatelse til å gjøre opptak av eller overføre lyd eller bilde fra åpne møter». (Se om dette Bernt, Overå, Hopsnes, Myklebust og Schütz, Kommunalrett s. 386-388.)

Men utgangspunktet er uansett at fotografering, og herunder også videoopptak, er lovlig i offentlig rom, så lenge det ikke er hensynsløst, krenkende eller inngrep i privatlivet. Vi har ikke noe generelt krav om at den som fotograferes må samtykke til dette. Det betyr at det ikke vil være adgang til å forby eller begrense dette på et offentlig møte. Spørsmålet blir da hvilken bruk den som har tatt bilde eller opptak av enkeltpersoner, kan gjøre av dette.

Vi må da ta utgangspunkt i den generelle bestemmelsen i åndsverkloven § 104, som fastslår at det er forbudt å gjengi eller vise offentlig fotografi «som avbilder en person» uten dennes samtykke, med de unntakene som er nevnt i denne bestemmelsen. Blant disse er situasjoner der «avbildningen har aktuell og allmenn interesse» eller «bildet gjengir forsamlinger, folketog i friluft eller forhold eller hendelser som har allmenn interesse». Jeg vil anta at begge disse vilkårene vil være oppfylt i vår sammenheng.

Det som da gjenstår, er om bestemmelser om personvern kan sette særlig grenser for adgangen til å lagre eller videreformidle slike bilder og opptak.

Lovens regel er her at personopplysningsloven, og gjennom den EUs personopplysningsdirektiv, gjelder også (§ 2 første avsnitt) «ved ikke-automatisert behandling av personopplysninger som inngår i eller skal inngå i et register», men likevel ikke (§ 3 første avsnitt) «ved behandling av personopplysninger for journalistiske formål eller med henblikk på akademiske, kunstneriske eller litterære ytringer». Jeg vil anta at slik innsamling og bruk av personfoto og video som det her er tale om, normalt vil ligge innenfor denne unntaksregelen, og dermed kan publiseres. Straffe- eller erstatningsmessig ansvar vil da bare være aktuelt på grunn kommentarer til eller misvisende redigering av foto eller opptak.

Så vidt jeg kan se, vil dermed svaret på spørsmålet her måtte bli at opptak og bilder fra et slikt møte som alminnelig regel kan brukes fritt av en filmskaper i ettertid.

Høy terskel for å jage fylkets fremste folkevalgte tilbake til vervet

Kommunal Rapport 14.09.2026 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Fylkesordføreren har søkt om fritak. Bør han få det?

SPØRSMÅL: Nylig kom det søknad fra fylkesordfører der han søker fritak fra sitt verv. Som begrunnelse for dette skriver han:
«Eg står i ein privat situasjon som gjer at eg ikkje lenger kan inneha vervet som fylkesordførar utan at det fører til vesentleg ulempe. Sjølv om alle gjennom media er kjent med delar av situasjonen og bakgrunn for den, har eg og andre private og viktige familieforhold som eg må konsentrere meg om å ivareta.
Dette vil krevje mykje oppmerksomhet, og eg meiner det ikkje er mogleg å samtidig skjøtte vervet som fylkesordførar. Ein slik kombinasjon vil kunne føre til ein såpass stor belastning at det vil kunne gå negativt ut over både familieforhold og helsetilstand».

Har noen spørsmål til deg i den forbindelse:
Når du leser denne søknaden, er det som beskrives her i utgangspunktet nok til å oppfylle lovens krav om «vesentlig ulempe»?

Holder det at det har blitt svært belastende å stå i vervet, eller må det dokumenteres noe mer konkret? Fylkesordfører viser både til familieforhold og til at belastningen kan gå ut over helsa. Hvor mye kan eller bør fylkestinget etterprøve slike opplysninger?
Hvor går grensen mellom private belastninger som gir grunnlag for fritak – og politisk eller offentlig belastning som en folkevalgt i utgangspunktet må tåle?
Og til slutt: Slik du tolker kommuneloven, bør søknaden innvilges?

SVAR: Utgangspunktet er at den som har sagt ja til å stille som kandidat til verv som folkevalgt, har påtatt seg en forpliktelse som han ikke kan kreve å bli fritatt for i valgperioden. Fylkestinget kan alltid svare nei til en slik søknad. Dette gjelder også ordfører og andre heltidsverv. Spørsmålet blir dermed vilkårene for at fylkestinget kan innvilge slikt fritak når det er søkt om det.

Det kan det etter kommuneloven § 7-9, andre avsnitt, bare gjøre hvis det finner at «den folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne». Utgangspunktet er at dette bare gjelder der den folkevalgte ikke kunne eller burde se at vervet ville bli så belastende for hen. Arbeidsmengden burde være uoverskuelig og mulig å kontrollere, og faren for politisk belastning eller tap av støtte i fylkestinget ligger så å si innebygget i slike verv. Og det samme må gjelde private forhold og negativ omtale av disse. En folkevalgt må som alminnelig regel forventes å være i stand til å ta slike belastninger på en profesjonell måte, og kunne skille privatliv fra offentlig verv. Dette gjelder også for heltidsverv som fylkesordfører.

Det kan være situasjoner der fylkestinget finner at ordførerens livssituasjon har blitt så krevende at det er grunn til å frykte at dette vil gå ut over hans evne til å ivareta sine plikter i vervet på en forsvarlig måte. Hvor tålegrensen går her, er et juridisk vurderingstema. Vi har ikke noen klar praksis for hva som kreves for at det kan gis slikt fritak, og Statsforvalteren vil måtte ta stilling til lovligheten av fritak fra sak til sak, enten etter lovlighetsklage fra tre fylkestingsmedlemmer, eller av eget tiltak.

Det kan bli spennende å se hvor strengt lovens vilkår for fritak vil bli praktisert. Min gjetning vil være at terskelen nok vil være ganske høy for å jage fylkets fremste folkevalgte tilbake til et verv han ikke selv ser seg i stand til å skjøtte på en god måte, og det ikke gir noe særlig mening å forlange ytterligere dokumentasjon om det som er anføres. Men her får vi følge med.

KS-advokaten fraråder politiker å følge kjennelse

Kommunal rapport 21.09.2026

Tingretten konkluderer med at den folkevalgte i Kvitsøy må gi Sivilombudet innsyn i SMS, men politikeren følger råd fra KS-advokat.

Fakta om SMS-striden i Kvitsøy
I forbindelse med en byggesak i Kvitsøy kommune ble det i 2023 krevd innsyn i tekstmeldinger mellom en kommunestyrerepresentant og en av partene i byggesaken.
Statsforvalteren har konkludert med at kommunen må gi innsyn i tekstmeldingene.
Etter anbefaling fra KS-advokatene har den folkevalgte nektet å sende over alle tekstmeldingene til kommunen.

Klagen på manglende innsyn ble sendt videre til Sivilombudet, og seks ganger har ombudet krevd at kommunen oversender dokumentene.
Det har kommunen nektet å gjøre.
Sivilombudet gikk til retten for å få dokumentene utlevert.

For første gang i historien har Sivilombudet gått til retten for å få utlevert et dokument fra forvaltningen i en klage på avslag på dokumentinnsyn.

Nylig møttes Sivilombudet og Kvitsøy kommune i Stavanger tinghus for å avgjøre om ombudet har rett til å få utlevert tekstmeldinger en folkevalgt har fått, i forbindelse med en byggesak kommunestyret har hatt til behandling.

Sør-Rogaland tingrett konkluderer med at Sivilombudet har rett til å kreve tekstmeldingene overlevert av kommunen, men kommunen kan anke kjennelsen.

De aktuelle tekstmeldingene er mottatt av kommunestyrepolitiker Heidi Nordbø Hansen (KrF/Tverrpolitisk), og hun har nektet å sende meldingene videre til kommunen.
Hun har fått med seg domstolens kjennelse, og hun er preget av saken.

Denne saken har gått voldsomt inn på meg. Jeg kvier meg for å gå på butikken, og det er en belastning å møte folk, sier Heidi Nordbø Hansen til Kommunal Rapport.

Har vært i kontakt
Det har tidligere kommet fram at hun av KS-advokat Frode Lauareid har blitt frarådet å levere de aktuelle tekstmeldingene til kommunen.

Hun lytter fortsatt til KS-advokaten.
Jeg velger fortsatt å følge rådene fra KS-advokaten i denne saken, sier Nordbø Hansen.
Hun forteller at hun har vært i kontakt med KS-advokat Lauareid etter at kjennelsen i saken ble offentliggjort.

Hvordan lyder rådet fra KS-advokaten?
At det ikke er innsynsrett i folkevalgtes private telefoner, og det forholder jeg meg til, sier den folkevalgte.

Fraråder politikeren
KS-advokat Frode Lauareid legger ikke skjul på hva han har anbefalt den folkevalgte i Kvitsøy å gjøre.

Mitt råd til henne er at det ikke eksisterer noen plikt for folkevalgte til å gi fra seg tekstmeldinger man får fra innbyggere til kommunen, og da bør hun heller ikke gjøre det, sier Lauareid.

Han er også tydelig på at han råder kommunen til å anke kjennelsen til Sør-Rogaland tingrett.

Dommeren i saken skjønner rett og slett ikke hva en kommune er, og forstår heller ikke skillet mellom politikk og administrasjon. Mitt tydelige råd er å anke saken, sier Lauareid. Han viser til at det aldri har vært slik at en folkevalgt må levere inn tekstmeldinger som er sendt fra innbyggere.

I så fall vil vi konstatere at landets rundt 10.000 folkevalgte begår massive brudd på arkivplikten, sier Lauareid.

KS-advokat Frode Lauareid oppfordrer Kvitsøy kommune til å anke tingrettens kjennelse.

Stoler ikke på ombudet
I tråd med KS-advokatens uttalelser i retten, mener kommunestyrerepresentanten at innsyn i folkevalgtes tekstmeldinger fra parter i saker som politikerne har til behandling en helt ny praksis.

Det vil medføre at om jeg treffer en innbygger på butikken som begynner å snakke, så må jeg rapportere tilbake til kommunen om dette. Det vil medføre at alt en innbygger sier til en folkevalgt vil bli arkivpliktig. Det vil være helt uholdbart for kommunene, sier Nordbø Hansen.

Det er kun Sivilombudet som skal se dokumentet for å kunne vurdere innsynsretten i det?
Jeg forholder meg til at jeg har blitt rådet til ikke å gi innsyn i tekmeldingene, sier politikeren.

Følger Lauareid
Hvis det er saksopplysninger tilsier norske lover at dokumentet skal arkiveres og journalføres av kommunen?
Kommunens advokat har vurdert dette og konkludert med at det ikke er saksopplysninger, sier Nordbø Hansen.

Nå ønsker Sivilombudet å vurdere dette. Vil du følge domstolens kjennelse?
Jeg forholder jeg meg til KS-advokatens råd, sier Nordbø Hansen.

Kvitsøy må vise fram tekstmeldinger

Kommunal rapport 23.09.2026, lederartikkel.

Tekstmeldinger som henger sammen med en sak som behandles i et folkevalgt organ, må kunne vurderes offentliggjort.

En interessant rettstvist har utspilt seg i Sør-Rogaland tingrett mellom Sivilombudet og Kvitsøy kommune. Den handler til syvende og sist om innsyn i saksbehandling og kommunikasjon med folkevalgte beslutningstakere.

Stridens kjerne er noen tekstmeldinger sendt til en folkevalgt. Har ombudet rett til å få utlevert meldingene? De ble sendt i forbindelse med en byggesak som kommunestyret har hatt til behandling. Avsender var en av partene i saken.

Tingretten falt ned på at Sivilombudet har rett til å få se meldingene. Ombudet ønsker å se disse for å kunne vurdere en klage på avslag om innsyn i meldingene. Klagen kommer fra en annen part i byggesaken.

Vedkommende fikk medhold hos Statsforvalteren, men kommunen har hele tiden nektet innsyn. Seks anmodninger fra Sivilombudet om å få se meldingene er blitt avslått av kommunen etter råd fra KS Advokatene. Derfor havnet striden i retten.

Det fins selvsagt grenser for hva publikum og et offentlig organ kan kreve av innsyn i elektronisk kommunikasjon til og fra borgere. Samtidig er det også et poeng at saksbehandlingen i kommunale organer skal være gjenstand for innsyn og åpenhet. Det følger av offentlighetsloven og forvaltningsloven.

Ombudet har argumentert med at sivilombudsloven omfatter «den offentlige forvaltningen og alle i dens tjeneste», også folkevalgte.

Kvitsøy kommune mener kommunen utelukkende opptrer i kraft av kollegiale organ. Den enkelte kommunestyrerepresentant har ingen myndighet alene. Å utlevere slike meldinger vil etter kommunens mening bryte med Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) og Grunnlovens paragraf om retten til et privatliv.

Retten mener en kommunestyrerepresentant omfattes av ordlyden «alle». «Retten er enig med Sivilombudet i at en kommunestyrerepresentant er i forvaltningens tjeneste når hun i kraft av verv hun er valgt til, deltar i saksforberedelse til og avgjørelse av forvaltningens saker», skriver retten.

Hvis en av partene i en byggesak, som er tilfelle her, har mistanke om at det har foregått noe som må fram for allmennheten, bør forholdet i det minste kunne undersøkes. Folkevalgte som skal fatte endelige beslutninger, må også forstå når en tekstmelding kan utgjøre et dokument i saken.
Det framstår som underlig at Kvitsøy kommune har argumentert så hardt for at meldingene ikke engang skal kunne vurderes av et klageorgan. Åpenhet rundt slike prosesser og beslutninger er avgjørende for publikums tillit til forvaltning og politikk.

Mye kan tale for at vi trenger mer presise nasjonale regler

Kommunal Rapport 05.10.2026, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva slags skjønn kan Statsforvalteren legge til grunn når de avgjør hva som er et «typisk turiststed»?

SPØRSMÅL: Statsforvaltaren har avslått å utvide perioden for «typisk turiststad» i kommunen vår. Statsforvaltaren krev nå at omsetnaden må vere dobla i sesongen for at staden skal reknast som «hovedsakleg» besøkt av turistar. I tillegg definerer dei gjennomangstrafikk som vanlege reisande, ikkje turistar – utan å underbyggje dette med konkrete tal.

Mine spørsmål til deg:
Omsetningskravet: Er det juridisk haldbart av Statsforvaltaren å krevje ei dobling av omsetnad for å oppfylle kriteriet «hovudsakleg»?

Faktagrunnlag vs. skjøn: Kan forvaltninga legge til grunn ei rekkje føresetnader om gjennomgangstrafikk basert på skjøn, utan å underbyggje det med konkrete fakta og tal?
Turist-omgrepet: Kvar går den rettslege grensa for forvaltninga sitt skjøn når det kjem til å definere ein turist etter lova?

SVAR: Utgangspunktet er her den generelle regelen i helligdagsfredloven § 5 om at «På helligdager skal faste utsalgssteder som selger varer til forbrukere, holde stengt». I denne bestemmelsens andre avsnitt er det så en rekke unntak fra dette forbudet, blant annet i nr. 4 for «utsalgssteder på områder som etter vedtak av statsforvalteren regnes som typiske turiststeder».

Slikt vedtak kan Statsforvalteren etter sjette avsnitt treffe, etter søknad fra kommunen, ved å gi en forskrift om «at et område skal regnes som typisk turiststed» , se annet ledd nr. 4, for hele året eller deler av året. Som typisk turiststed kan etter denne bestemmelsen «bare regnes område der salget i de aktuelle periodene hovedsakelig skjer til turister».

Loven gir altså ikke utsalgssteder i «typiske turiststeder» en selvstendig rett til å holde åpent. Det får de først hvis Statsforvalteren har gitt en slik forskrift som gir dem rett til dette. Og det kan Statsforvalteren bare gjøre for «typiske turiststeder».

Dette er da i utgangspunktet et juridisk spørsmål; avgjørende er hva som er «riktig» forståelse av dette begrepet. Men dette vil måtte være basert på en ganske bred skjønnsmessig vurdering. Om dette sies det blant annet i forarbeidene til bestemmelsen (Ot.prp. Nr. 11, 2002-200+3, merknader til bestemmelsen):
«Med typiske turiststeder menes i første rekke mindre steder hvor salget i perioder hovedsakelig skjer til turister. En tenker her på steder hvor antall faste innbyggere er lite i forhold til antall tilreisende/besøkende i løpet av året- ... Et typisk turiststed kjennetegnes videre ved at de næringsdrivende ofte er avhengig av en turistsesong, da kundegrunnlaget er for lite til at man kan overleve på salg til fastboende. ... Det er videre et vilkår at salget i perioder hovedsakelig skjer til turister... Hvor lang denne perioden må være, og hvor stor del av omsetningen som må skje til turister i denne perioden må avgjøres konkret i hvert enkelt tilfelle. Unntaket for utsalgssteder på typiske turiststeder gjelder hele året, uavhengig av turistsesonger».

Det betyr at det er Statsforvalters avgjørelse som teller, men denne må både være innenfor en rimelig forståelse av lovens begrep «typisk turiststed», og på en saklig vurdering av behov og motstående hensyn i overensstemmelse med det som ellers er praksis.

Jeg har ikke mulighet for å kunne vurdere hva som var en forsvarlig vurdering i denne saken, men vil anta at det avgjørende normalt vil kunne være hvorvidt «kundegrunnlaget er for lite til at man kan overleve på salg til fastboende».

Det vil det nok i praksis være opp til eierne av utsalgsstedene og sannsynliggjøre, men hvis det påvises at Statsforvalter har bygget på uriktig eller ufullstendig faktum, vil de kunne kreve at spørsmålet tas opp til ny vurdering.

Det betyr at Statsforvalterne blir sittende med ansvaret for å balansere ønske om vern av helligdagsfreden mot næringsinteresser både i turistbransjen og i lokalmiljøet. Mye kan vel tale for at vi kan trenge mer presise nasjonale regler om dette, men det vil sikkert nok være krevende, både juridisk og politisk.

Innspill til kontrollutvalget

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Snåsa kommune	09.11.2026	31/26

Saksbehandler	Jorunn Sund
Arkivkode	FE-033
	TI-&17
Arkivsaknr	26/460 - 4

Forslag til vedtak
Saken blir lagt frem uten forslag til vedtak

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte.

Som eksempel:
• Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte.
• Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektøren, eller deltagelse på kurs/konferanse.

Vurdering
Kontrollutvalget har en viktig rolle i å følge opp kommunens økonomiske styring og rettmessighet.

Besøk ved familiesentralen, sykehjemmet og hjemmesykepleien den 07.12.2026

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Snåsa kommune	09.11.2026	32/26

Saksbehandler Jorunn Sund
Arkivkode FE-033
Arkivsaknr 24/73 - 24

Forslag til vedtak
Kontrollutvalget har i samråd med enhetsleder diskutert gjennomføringen av virksomhetsbesøk ved Familiesentralen, sykehjemmet og hjemmesykepleien den 07.12.2026.

Saksopplysninger
Som ledd i kontrollutvalgets arbeid med å opparbeide kunnskap om kommunens virksomheter og tjenesteområder, ønsker kontrollutvalget å gjennomføre et virksomhetsbesøk ved familiesentralen, sykehjemmet og hjemmesykepleien.
Virksomhetsbesøk er en viktig del av kontrollutvalgets informasjonsinnhenting og gir utvalget mulighet til å få innsikt i hvordan tjenestene er organisert og drives. Besøkene skal bidra til økt forståelse for virksomhetenes oppgaver, utfordringer og utviklingsbehov, men er ikke en kontroll eller revisjon av den enkelte enheten.
Kommunedirektøren er bedt om å legge til rette for besøket og gi en orientering om virksomhetenes:

- organisering og ansvarsområder
- hovedoppgaver og tjenestetilbud
- bemanningssituasjon og kompetanse
- sentrale utfordringer og risikoområder
- arbeid med kvalitetssikring og internkontroll
- aktuelle utviklings- og forbedringstiltak

Kontrollutvalget ønsker også informasjon om forhold kommunedirektøren vurderer som særlig relevante for utvalgets forståelse av tjenesteområdene.
Familiesentralen, sykehjemmet og hjemmesykepleien representerer sentrale tjenester innen helse- og omsorgssektoren. Besøket vil bidra til å gi kontrollutvalget økt innsikt i hvordan kommunen arbeider med forebygging, omsorg og helsetjenester til ulike brukergrupper.

Vurdering
Sekretariatet vurderer at virksomhetsbesøket vil gi kontrollutvalget verdifull informasjon om sentrale kommunale tjenester. Gjennom orienteringer og dialog med virksomhetenes ledelse vil kontrollutvalget få et bedre grunnlag for sitt arbeid.
Det anbefales at kontrollutvalget gjennomfører besøket.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Snåsa kommune	09.11.2026	33/26

Saksbehandler Jorunn Sund
Arkivkode FE-033
TI-&17
Arkivsaknr 26/460 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokollen godkjennes for møte den 09.11.2026. Godkjent